

Salomo en zijn gebed om wijsheid

door: Hugo Bouter

'Zie, Ik geef u een wijs en verstandig hart' (1 Kon. 3:12).

'En zie, meer dan Salomo is hier!' (Matt. 12:42).

Wijsheid van boven

Wij hebben allemaal wel eens het gevoel dat het ons aan praktische wijsheid ontbreekt, aan inzicht hoe te handelen in moeilijke situaties. Als gelovigen mogen wij echter putten uit een hemelse bron van wijsheid, de wijsheid die van boven is en die gekenmerkt wordt door allerlei goede vruchten. Wanneer het ons aan wijsheid ontbreekt, mogen wij God erom vragen en zij zal ons gegeven worden (Jak. 1:5-8; 3:13-18).

Jakobus spreekt in dit verband over de wijsheid die *van boven* neerkomt of afdalt (Jak. 3:15). Er is *hemelse* wijsheid, maar ook *aardse*, ongeestelijke wijsheid die voortkomt uit een verkeerde bron. De hemelse wijsheid vindt haar oorsprong niet in ons eigen boze hart, maar in God en in Jezus Christus, die zowel de kracht als de wijsheid van God is (1 Kor. 1:24). Job zegt dat alleen God de verblijfplaats van de wijsheid kent, en dat Hij haar gebruikte bij Zijn scheppingswerken (Job 28:12-28).

In de Spreuken van Salomo zien wij echter dat de Wijsheid, die bij God was eer de aarde bestond, de mensen aanspreekt op de straten en pleinen en bij de poortdeuren van de stad (Spr. 1:20-21; 8:1vv.). Dit impliceert het *neerdalen* van de gepersonifieerde Wijsheid hier op aarde. Wij zien hier een voorafschaduw van de komst van Christus, die Zijn vreugde vond in de mensen van Gods welbehagen (Spr. 8:31; Luc. 2:14).

Christus is op aarde gekomen en Hij is ook weer teruggekeerd naar de Vader, die Hem had gezonden, en als christenen zijn wij heel nauw met Hem verbonden. Overeenkomstig Gods raadsbesluit zijn wij nu *'in Christus Jezus*, die ons geworden is: wijsheid van Godswege, gerechtigheid, heiliging en verlossing' (1 Kor. 1:30). Hij woont nu ook *in ons* door de Heilige Geest en wij zijn deelgenoten geworden van de goddelijke natuur (2 Petr. 1:4). De wijsheid van boven, wijsheid van Godswege, staat ons dus vrijelijk ter beschikking. Maar wij moeten wel telkens erom vragen, als het ons aan wijsheid ontbreekt, en wij moeten vragen *in geloof* (Jak. 1:5-6).

Salomo is zelf een mooi voorbeeld van een gelovige die bad om wijsheid van boven: 'Geef dan Uw knecht een opmerkzaam hart, opdat hij Uw volk zal kunnen richten, door te onderscheiden tussen goed en kwaad, want wie zou in staat zijn dit Uw talrijk volk te richten?' (1 Kon. 3:9). Koning Salomo fungeerde als de hoogste rechter in Israël, en het was goed in Gods ogen dat hij om inzicht vroeg om een rechtszaak te kunnen horen. Overeenkomstig zijn begeerte gaf God hem een wijs en verstandig hart, en bovendien nog rijkdom en eer in overvloed.

De aard van Salomo's wijsheid

In 1 Koningen 4:29-34 vinden wij de volgende omschrijving van Salomo's wijsheid: *'En God gaf Salomo wijsheid en zeer veel verstand en een begrip, zo wijd als het zand aan de oever der zee, zodat de wijsheid van Salomo groter was dan die van allen uit het Oosten, en dan al de wijsheid van Egypte. Ja, hij was wijzer dan alle mensen, dan de Ezrachiet Etan en Heman en Kalkol en Darda, de zonen van Machol, zodat hij naam had onder al de volken rondom. Hij sprak immers drieduizend spreuken, en liederen van hem waren er duizend vijf. Hij sprak over de bomen, van de ceder op de Libanon af tot de hysop toe, die aan de muur uitschiet; hij sprak ook over het vee, het gevogelte, het kruipend gedierte en de vissen. En uit alle volken kwamen er om de wijsheid van Salomo te horen, van al de koningen der aarde, die van zijn wijsheid gehoord hadden.'*

In overeenstemming hiermee lezen wij in 1 Koningen 10 over het bezoek van de koningin van Seba, die met alles wat zij op haar hart had bij Salomo kwam. En Salomo loste al haar vraagstukken op, niets was te diepzinnig voor hem, zodat de koningin diep onder de indruk kwam van al de wijsheid van Salomo. De Heer Jezus verwees hiernaar toen enkele schriftgeleerden en farizeeën Hem om een teken vroegen: 'De koningin van het Zuiden zal worden opgewekt in het oordeel met dit geslacht en het veroordelen, want zij kwam van de einden van de aarde om de wijsheid van Salomo te horen; en zie, meer dan Salomo is hier!' (Matt. 12:42). Christus is meer dan David en Salomo, meer dan

Mozes en Aäron, ja, Hij is hoger dan de engelen (zie de brief aan de Hebreëën). Laten wij dan ook luisteren naar Zijn Woord!

Wij mogen in deze koningin echter een beeld zien van onszelf *als gelovigen uit de volken*, degenen die vroeger *veraf* waren, maar nu nabij gekomen zijn door het bloed van Christus (Ef. 2:13,17). Wij hebben Hem leren kennen als de Wijsheid van God in eigen Persoon en wij luisteren nog steeds vol bewondering naar de woorden van genade die uit Zijn mond komen (vgl. Luc. 4:22). Die geïnspireerde woorden heeft Hij door de Heilige Geest laten optekenen in het Nieuwe Testament. Wij kunnen eigenlijk niet zeggen zoals deze koningin het uitdrukte, dat slechts *de helft* van deze wijsheid ons is aangezegd! Door het Woord en door de Heilige Geest verschaft God ons inzicht in alles wat in Zijn hart woont, zelfs in de diepten, de geheimen van Zijn hart. Bovendien is het bestaan van de Gemeente ook voor de overheden en machten in de hemelse gewesten het bewijs van de veelkleurige wijsheid van God, zoals die in het geheimenis aangaande Christus en de Gemeente aan de dag is getreden (1 Kor. 2:6-16; Ef. 3:10).

Het is overigens duidelijk dat de wijsheid van Salomo heel iets anders was dan onze abstracte westerse wijsbegeerte. Het gaat om *praktische* wijsheid, levenskunst en inzicht om te onderscheiden tussen goed en kwaad. Wijsheid is toegepaste kennis. In het boek Spreuken hebben wij daarvan talloze voorbeelden. En voor Salomo als de hoogste rechter was inzicht om een rechtszaak te kunnen beoordelen

natuurlijk heel belangrijk. De beschrijving van zijn wijsheid aan het slot van 1 Koningen 4 is in dit verband ook leerzaam:

- (1) Salomo had een uitzonderlijk inzicht in de schepping, hij sprak zoals niemand anders over de hele flora en de fauna.
- (2) Zijn wijsheid overtrof ook de wijsheid 'van allen uit het Oosten' (zoals die van Job en zijn vrienden, vgl. Job 1:3).
- (3) Ze was ook groter dan 'al de wijsheid van Egypte', waarin Mozes werd onderwezen (Hand. 7:22). Hierbij moeten wij denken aan natuurlijke, wêreldse wijsheid, die in het niet valt bij de wijsheid van God.
- (4) Hij was ook wijzer dan bekende Judeese wijsgeren zoals Etan en Heman, aan wie wij enkele psalmen te danken hebben (vgl. 1 Kron. 2:6; Ps. 88 en 89). Deze beide psalmen vullen elkaar trouwens heel mooi aan. *Heman* sprak over de ellende van de mens, zijn doodsstaat en het oordeel dat hem te wachten staat (Ps. 88). *Etan* echter bepaalt ons bij Gods goedheid en trouw, die in de gezalfde koning – David, een beeld van Christus – gestalte heeft gekregen en zal standhouden tot in eeuwigheid (Ps. 89). 'Want Zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid' – dat is het lied dat zal weerklinken in het Vrederijk.

*'O diepte van rijkdom,
zowel van de wijsheid als van de kennis van God!
Hoe ondoorgrondelijk zijn Zijn oordelen
En hoe onnaspeurlijk Zijn wegen!
(...) Want uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen!
Hem zij de heerlijkheid tot in eeuwigheid! Amen'.*

Romeinen 11:33-36

Oude Sporen 2008